

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (C.Valah)
instanța de apel:Curtea de Apel Chișinău (L.Bulgac, G.Dașchevici, S.Gîrbu)

ÎNCHEIERE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursurilor declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, Țurcan Vladimir și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Țurcan Vladimir împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală

împotriva deciziei din 01 noiembrie 2018 a Curtii de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Țurcan Vladimir, reprezentat de avocatul Foltea Vasile, au fost admise apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, reprezentat de Pantea Daniel și Procuratura Generală a Republicii Moldova, reprezentată de Alina Vochin, cu modificarea hotărârii din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La data de 05 februarie 2018, reclamantul Țurcan Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, prin care a solicitat încasarea din contul statului prin intermediul pârâtului în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 181 592,41 lei, constituind salariul neîncasat în perioada suspendării din funcție din 08.05.2014 până la 15.06.2016, cu aplicarea coeficientului de inflație și asistența juridică în mărime de 22 000 de lei, acordată în procesul penal de acuzare în comiterea infracțiunii, prejudiciul moral în mărime de 1 000 000 de lei, asistența juridică în mărime de 5000 de lei, acordată în prezenta cauză.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 03.09.2013, Procuratura anticorupție a pornit urmărirea penală în cauza penală nr. XXXXX, în privința sa în baza art. XXXXX Cod penal, iar la 21.10.2013 a fost recunoscut în calitate de bănuit prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din cadrul CNA, Nicolai Otilia.

A menționat, că prin ordonanța de punere sub învinuire, emisă la 11.11.2013 de procurorul Adriana Bețișor din cadrul Procuraturii anticorupție, i-a fost incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. XXXXX Cod penal.

A invocat că prin sentința Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din XXXXX a fost achitat pe motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, prin decizia Curții de Apel Chișinău din XXXXX apelul declarat de procuror a fost admis din alte motive, casată parțial sentința primei instanțe din 14.11.2016, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin.(2) CPP și pronunțată o nouă hotărâre prin care reclamantul a fost achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din XXXXX, a fost respins ca inadmisibil recursul declarat, cu menținerea deciziei instanței de apel din XXXXX. Astfel, sentința de achitare a devenit definitivă și irevocabilă, motiv pentru care solicită repararea prejudiciului în mărimea și modul stabilit în Legea nr.1545 din 25.02.1998.

A menționat, că ținerea persoanei sub învinuire este o acțiune de tragere a persoanei la răspundere penală, în acest sens s-a expus Curtea Constituțională în hotărârea nr. 26 din 23.11.2010, care printre altele a constatat că asemenea acțiune procesuală duce la restrângerea drepturilor constituționale privind libertatea persoanei (libera circulație ș.a.), iar învinuitul este supus unor restrângeri de ordin social, psihologic, civil.

A declarat că probe ce confirmă tragerea ilegală la răspundere penală a reclamantului sunt următoarele: ordonanța de pornire a urmăririi penale din 03.09.2013 în cauza nr. XXXXX; ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit din 21.10.2013; ordonanța de punere sub învinuire din 11.11.2013; încheierea judecătorului de instrucție din 21.03.2014, prin care Procuratura a fost obligată să lichideze încălcarea drepturilor și libertăților părții apărării în procedura de administrare a probelor solicitate de învinuit; sentința de achitare a reclamantului emisă de Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău la XXXXX; decizia de achitare a reclamantului emisă de Curtea de Apel Chișinău la XXXXX; decizia Curții Supreme de Justiție din XXXXX prin care a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procuror, cu menținerea deciziei instanței de apel; certificatul medical nr. XXXXX din 24.04.2014.

A relatat, că în perioada în care procesul penal s-a aflat pe rolul organului de urmărire penală și al instanțelor judecătorești, a fost obligat de a se prezenta la citații și de a participa la diverse acțiuni procesuale, fiindu-i aplicată măsura procesuală de constrângere prin suspendarea provizorie din funcție. Aceste împrejurări denotă clar că în rezultatul intentării urmăririi penale, tragerii la răspundere penale, desfășurarea procesului penal și prin acțiunile organului de urmărire penală, i-a fost încălcat dreptul fundamental de a nu fi urmărit penal, în lipsa unei fapte infracționale. Prin recunoașterea în calitate de bănuit și înaintarea învinuirii i s-a adus atingere dreptului

prevăzută la art. 53 din Constituția RM, iar suferințele psihice provocate urmează a fi compensate prin acordarea unor despăgubiri.

A menționat, că i s-a cauzat un prejudiciu moral și material considerabil prin următoarele acțiuni: a) prin demersul nr.7724 din 14.11.2013, procurorul Bețișor Adriana a solicitat ministrului afacerilor interne, Recean Dorin, suspendarea provizorie din funcție a învinutului Țurcan Vladimir, care la acel moment deținea gradul de colonel de poliție și funcția de director al Direcției generale analiză, monitorizare și evaluare a politicilor din cadrul MAI, în baza art. 200 CPP, în calitate de măsură procesuală de constrângere; b) urmare a examinării demersului nr. 7724 din 14.11.2013, prin ordinul MAI nr.86 ef din 08.05.2014 au fost suspendate raporturile de serviciu cu reclamantul; c) în temeiul informațiilor dezvăluite intenționat de procurori în mass-media au fost publicate mai multe articole care reflectau activitățile de urmărire penală derulate în privința reclamantului, cu specificarea faptului că este reprezentantul MAI implicat în scandaluri de corupție (în special: kommercant.md din 02.08.2013,14.08.2013 și 15.08.2013; [Moldova Curată.md](http://MoldovaCurata.md); HotNews.md din 31.07.2013; Gardianul.md din 31.07.2013; Radioorhei.info din august 2013). Încălcarea dreptului de a beneficia de protecția art. 8 CEDO a luat amploare după dezvăluirea de Procuratura Generală a comunicatului oficial la 14.05.2014 (<http://www.procuratura.md/md/newslist/1211/1/5742/>), prin care societatea a fost informată că dosarul penal în privința lui Țurcan Vladimir a fost deferit justiției și că riscă amendă în mărime de până la 600 u.c. sau închisoare până la 1 an cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani. Această informație a fost preluată de ziarul Jurnal Național și a servit subiect de discuții în cadrul emisiunii „Țara lui Dogaru” la Publika TV, tirajată la posturi radio și TV; d) organul de urmărire penală nu s-a conformat și nu a lichidat încălcările constatate prin încheierea judecătorului de instrucție din 21.03.2014, prin care Procuratura a fost obligată să lichideze încălcarea drepturilor și libertăților părții apărării în procedura de administrare a probelor solicitate de învinutul Țurcan Vladimir; e) până la moment (23.01.2018) este înscrisă în Registrul informației criminalistice și criminologice al RM următoarea informație cu caracter criminogen: „La 03.09.2013, pe faptul săvârșirii infracțiunii, prevăzute de alin. (1) al art. XXXXX Cod penal, de către Centru Național Anticorupție a fost intentată cauza penală nr. XXXXX. La data de 13.05.2014, cauza penală a fost trimisă în instanța de judecată pentru examinare în fond. De altă informație pe cazul dat nu dispunem”. Acest fapt se confirmă prin certificatul de cazier detaliat XXXXX din 23.01.2018 eliberat reclamantului; f) prin certificatul medical nr. XXXXX din 24.04.2014 se confirmă faptul înrăutățirii stării sănătății reclamantului ca urmare a stresurilor și frustrărilor suferite pe parcursul urmăririi penale și judecării cauzei penale pornite în privința sa, inclusiv stărilor de frică continuă și presiune psihologică condiționate de lipsa unei soluții definitive într-o perioadă îndelungată și riscul să fie pedepsit cu închisoare; g) pentru a demonstra nevinovăția a fost nevoit să accepte testul poligraf, ce a confirmat faptul că declarațiile sale nu conțin elementele

comportamentului simulat, fapt confirmat prin Avizul de testare Poligrag nr.XXXXX din 30.03.2015.

A invocat, că pornirea urmăririi penale, tragerea sa la răspundere penală, aplicarea măsurii procesuale de constrângere prin suspendarea provizorie din funcție, precum și justiția televizată manifestată prin mediatizarea cazului penal, au condus la suferințe psihice, și prejudicii materiale, determinate de necesitatea deplasării la sediile organului de urmărire penală, judecătoreii de fond și de apel, precum și angajarea avocaților în vederea acordării asistenței juridice în legătură cu acuzațiile de comiterea unei pretinse fapte prejudiciabile.

Mai mult, acțiunile ilegale admise de reprezentanții organului de urmărire penală inclusiv perioada îndelungată pe parcursul căreia reclamantul a fost persecutat penal, fiind supus măsurii procesuale de constrângere indicate, în timp ce evident nu era vinovat de fapta incriminată, motivează pretenția acestuia de a solicita repararea prejudiciului moral și material.

A susținut, că având un stagiu de muncă îndelungat în cadrul MAI, deținând gradul de colonel de poliție și funcția de director al Direcției generale analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, bucurându-se în familie și societate de reputație impecabilă, a suferit grav în urma acțiunilor neadecvate ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, care de la bun început au apreciat neobiectiv circumstanțele cauzei, fiind impus să treacă prin toate instanțele judiciare pentru a-și demonstra nevinovăția, inclusiv să fie supus testului poligraf. Perioada îndelungată a urmăririi penale și a judecării cauzei penale i-a cauzat o perioadă îndelungată de stres legat de soarta sa incertă și perspectiva reală de a fi pedepsit penal ilegal, ținând cont de faptul că la momentul pornirii urmăririi penale reclamantul deja avea 51 ani. Evident că vârsta înaintată, durata îndelungată a cauzei penale în condițiile în care lipsea temeiul legal de tragere la răspundere penală, au cauzat suferințe emoționale și psihice grave, deoarece aflarea sub urmărire penală i-a redus considerabil șansele să-și realizeze cariera profesională în cadrul MAI în contextul în care potrivit cu Fișa de evaluare a funcționarului public de conducere din 14.02.2014, reclamantul a fost evaluat de angajator cu calificativul „Foarte bine”.

A concluzionat că despăgubirea adecvată pentru suferințele morale suferite, constituie suma de 1 000 000 de lei.

Totodată, a considerat că în speță este prezentă eroarea judiciară manifestată de procurori, care au încălcat principiului general potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere, în condițiile în care: l-au pus sub învinuire; au solicitat aplicarea măsurii procesuale de constrângere; nu au îndeplinit indicațiile judecătorului de instrucție de a-l repune în drepturi pe reclamant; au întocmit rechizitoriul și au expediat cauza penală în judecată, după care au contestat în ordine de apel și recurs hotărârile de achitare. A fost nevoie de aproape 4 ani ca să demonstreze nevinovăția, condiție inacceptabilă într-un stat de drept în care drepturile și libertățile fundamentale ale omului trebuie să fie primordial apărute și garantate.

A subliniat, că pe parcursul exercitării urmăririi penale procurorii au acționat și în unele situații au inacționat (neexecutând indicațiile judecătorului de instrucție) prin

încălcarea deliberată a normelor procedurale, fapt care indică la încălcarea dreptului reclamantului la un proces echitabil prevăzut la art. 6 CEDO, fiindu-i create obstacole morale și fizice, pierdere de timp, energie, stres și suferință psihică, dar și pierderi materiale.

Aceste concluzii sunt susținute prin constatările făcute de instanțele de judecată (de fond, de apel și recurs), care au statuat că în acțiunile lui Țurcanu Vladimir lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. XXXXX Cod penal (în redacția până la modificările LP nr.134 din 17.06.16, MO. nr.245-246/30.07.16, art.515, în vigoare la 01.08.2016).

A relatat că prejudiciul material suportat se confirmă prin suspendarea provizorii din funcție a reclamantului în temeiul demersului procurorului: demersul nr. 7724 din 14.11.2013, prin care procurorul Bețișor Adriana a solicitat suspendarea provizorie din funcție a învinutului Țurcanu Vladimir; ordinul ministrului afacerilor interne nr.86 ef din 08.05.2014, prin care raporturile de serviciu au fost suspendate; articolul din presă prin care la 16.05.2014, MAI a mediatizat aplicarea măsurii procesuale de constrângere prin suspendarea provizorie din funcție a reclamantului ca rezultat al examinării demersului Procuraturii anticorupție; certificatul nr.XXXXX din 24.01.2018 în conformitate cu care salariul mediu încasat de reclamant până la momentul suspendării din funcție era de 7196,53 de lei.

Referitor la prejudiciul material, reclamantul a menționat că a fost privat de posibilitatea de a desfășura activitate profesională și a încasa salariul ce constituia principala sursă de venit, motiv pentru care suma totală a prejudiciului material cauzat de acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și procuraturii sub forma plăților salariale pentru perioada suspendării provizorii din funcție începând cu 08.05.2014 până la 15.06.2016 constituie 181 592, 41 de lei.

Referitor la prejudiciul moral, reclamantul a invocat art. 6 CEDO, care garantează dreptul la un proces echitabil și a menționat că în faza de urmărire penală nu a avut parte de o anchetă eficientă, așa cum este definită de CtEDO în practica sa constantă. În acest sens, plângerile și aspectele invocate de reclamant în fața organului de urmărire penală și procurori au fost tratate ca irelevante, acestuia fiindu-i refuzate cererile de administrare a probatoriului care demonstau nevinovăția. Chiar dacă prin încheierea judecătorului de instrucție din 21.03.2014 s-a dispus admiterea plângerii reclamantului cu obligarea procuraturii să lichideze încălcarea drepturilor și libertăților părții apărării în procedura de administrare a probelor solicitate de învinutul Țurcanu Vladimir, organul de urmărire penală nu s-a conformat și intenționat nu a lichidat încălcările constatate.

Anume aceste inacțiuni ilegale manifestate prin încălcarea de către autorități a prevederilor art.6 CEDO, au determinat represiunile ilegale la care a fost supus într-o perioadă îndelungată și în final suferințele morale și materiale ce i-au fost cauzate. Totodată, a invocat încălcarea de către autorități a prevederilor art.8 CEDO, care garantează dreptul la respectarea vieții private și de familie, care nu a fost respectat, iar procurorii au admis ingerințe nejustificate în exercitarea acestui drept în măsura în care acest amestec nu era prevăzut de lege, măsură care nu era necesară pentru

securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

Mai mult, în temeiul informațiilor dezvăluite de procurori, în mass-media au fost publicate mai multe articole, care reflectau într-o lumină incomodă activitățile de urmărire penală derulate în privința reclamantului, cu specificarea faptului că acesta este reprezentantul MAI și că acestea sunt coruptibile.

A considerat că reieșind din jurisprudența CEDO, instanțele judecătorești ar putea să acorde satisfacție morală la constatarea violării drepturilor și libertăților fundamentale și anume pentru violarea art. 6 și 8 CEDO și repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, Legea nr.1545.

Astfel, la aprecierea întinderii prejudiciului moral ce urmează a fi compensat reclamantului în legătură cu violarea art.6 și 8 CEDO, în cadrul fazei de urmărire penală și în legătură cu tragerea ilegală la răspundere penală, urmează să fie luat în considerare faptul că, i-a fost imputat neîntemeiat comiterea unei fapte prejudiciabile, sancțiunea căreia prevedea inclusiv pedeapsa sub formă de închisoare; mediatizarea în presă de procuratură a aspectelor penale acuzului ce au defăimat calitatea oficială de persoană publică a reclamantului, care deținea gradul de colonel de poliție și funcția de conducere în cadrul MAI; mediatizarea aplicării măsurii procesuale de constrângere prin suspendarea provizorie din funcție a reclamantului de către MAI la 16.05.2014 a constituit o ingerință în sfera privată a reclamantului; inițierea procedurilor de suspendare din funcție a reclamantului, soldate cu aplicarea măsurii procesuale de constrângere i-au cauzat prejudicii materiale și morale materializate prin interzicerea reclamantului de a munci pe profilul profesional și de a realiza posibilități de avansare în carieră; perioada îndelungată a procedurilor care s-au finalizat în final cu o sentință de achitare definitivă și irevocabilă (2013-2018) l-au exclus forțat din circuitul profesional; încălcarea dreptului la un proces echitabil și la viață privată, în special în faza finală a carierei profesionale de succes, când conta enorm imaginea ireproșabilă de care se bucura în colectiv, a avut un rol decisiv și l-a demoralizat.

Referitor la prejudiciul material cauzat ca rezultat al suportării de către reclamant a cheltuielilor în legătură cu asistența juridică de care a beneficiat pe parcursul procesului penal nr.XXXXXX (faza de urmărire penală, instanța de fond, de apel și de recurs), reclamantul a invocat prevederile din Legea nr. 1545, iar ca probe ce confirmă suportarea cheltuielilor în legătură cu necesitatea de a angaja un avocat precum și necesitatea de a se deplasa la organul de urmărire penală, a indicat următoarele: - Contractul de asistență juridică nr.01/09 din 01.09.2013; bonul de plată seria ES nr.109376 din 09.03.2015; mandatul avocațial seria MA nr.0453556 din 1.10.2013; Raportul de activitate al avocatului Turchin Anatol, prin care se justifică achitarea sumei de 12000 de lei pentru asistența juridică în cadrul urmăririi penale; - Contractul de asistență juridică nr. 14/10-2014 din 15.10.2014, bonul de plată seria XL nr.145011 din 15.10.2014 și mandatul seria MA nr.0771916 din 15.10.2014, prin

care se confirmă achitarea sumei de 5000 de lei, pentru asistența juridică prestată de CA „Vasile Foltea” în cadrul judecării cauzei penale nr.XXXXXX în fond la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău; - Contractul de asistență juridică nr.08/02-2017 din 07.02.2017; bonul de plată seria XL nr.145079 din 07.02.2017; mandatul seria MA nr.0772118 din 07.02.2017, prin care se confirmă achitarea sumei de 5000 de lei pentru asistența juridică prestată de CA „Vasile Foltea” în cadrul judecării cauzei penale nr.XXXXXX la Curtea de Apel Chișinău. În calitate de probe ce confirmă suportarea de către reclamant a cheltuielilor de judecată în legătură cu intentarea prezentului proces de recuperare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală (procurorului) în legătură cu tragerea ilegală la răspundere penală, a invocat Contractul de asistență juridică nr. 08/01-2018 din 19.01.2018 și bonul de plată seria XL nr. 145109 din 19.01.2018, prin care se confirmă achitarea de reclamant pentru acordarea asistenței juridice suma de 5000 de lei și Raportul de activitate al avocatului.

Prin hotărârea din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani acțiunea a fost admisă parțial, cu încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Țurcan Vladimir, prejudiciul material în mărime de 203,592,41 de lei, constituit din salariul neîncasat în perioada suspendării din funcție, cheltuielile de asistență juridică suportate în procesul penal și în prezenta cauză civilă, și prejudiciul moral în sumă de 300 000 de lei, iar în total suma de 503 592, 41 de lei. În rest, pretenția din acțiune privind încasarea prejudiciului moral în mărimea solicitată s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel declarată de Țurcan Vladimir, reprezentat de avocatul Vasile Foltea. S-a admis în parte cererile de apel declarate de către Ministerul Justiției, reprezentat de Pantea Daniel și Procuratura Generală, reprezentată de Alina Vochin. S-a modificat hotărârea din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin diminuarea cuantumului prejudiciului moral de la 300 000 de lei până la 100 000 de lei, în rest apelurile declarate de către Ministerul Justiției, reprezentat de Pantea Daniel și Procuratura Generală, reprezentată de Alina Vochin, s-au respins și hotărârea s-a menținut.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că concluzia instanței de fond cu privire la constatarea faptului atragerii ilegale la răspundere penală și a arestării ilegale a lui Țurcan Vladimir pe cauza penală de învinuire în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. XXXXX, este una întemeiată și legală, or, precum a fost stabilit, pe parcursul urmăririi penale, Țurcan Vladimir a indicat și demonstrat nevinovăția sa, inclusiv prin petrecerea testului poligraf, care în final au confirmat nevinovăția acestuia, însă circumstanțele și probele prezentate în acest sens, au fost verificate ineficient de procuratura anticorupție. Astfel, procurorul nu a reacționat prompt, iar aceasta a condiționat tergiversarea neîntemeiată a urmăririi penale.

În acest sens, instanța de apel a considerat că procurorul a neglijat circumstanțele pricinii care de fapt demonstau cu certitudine nevinovăția reclamantului/apelantului, or, deși inițial în privința lui Țurcan Vladimir a fost pornită urmărirea penală cu

transmiterea cauzei în judecată, ulterior a fost achitat prin sentință judecătorească devenită și irevocabilă.

Instanța de apel a apreciat concluzia instanței de fond cu privire la faptul că, în speță se atestă o eroare judiciară din partea procuraturii, care a încălcat principiului general potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere, în contextul în care a pus sub învinuire reclamantul cu remiterea cauzei în instanță, însă a fost achitat în judecată.

De asemenea, instanța de apel a considerat că instanța de fond la emiterea hotărârii contestate a luat în considerare circumstanțele de fapt ale pricinii și respectiv pornirea urmăririi penale, tragerea sa la răspundere penală, aplicarea măsurii procesuale de constrângere prin suspendarea provizorie din funcție, precum și justiția televizată manifestată prin mediatizarea cazului penal, au condus la suferințe psihice, și prejudicii materiale, determinate de necesitatea deplasării la sediile organului de urmărire penală, judecătoreiei de fond și de apel, precum și angajarea avocaților în vederea acordării asistenței juridice în legătură cu acuzațiile de comiterea unei pretinse fapte prejudiciabile, or, luând în considerație concluziile expuse în actul judecătoresc de achitare în privința lui Țurcan Vladimir, acuzatorul de stat nu a prezentat probe pertinente și incontestabile care ar confirma învinuirea adusă inculpatului, astfel fiind constatat că fapta nefiind comisă de către învinuit.

Drept urmare, instanța de apel a considerat nefondate și neîntemeiate argumentele apelanților, Ministerul Justiției și Procuratura Generală, prin care s-a invocat netemeinicia hotărârii contestate și a acțiunii înaintate de Țurcan Vladimir, or, nici în prima instanță și nici în instanța de apel nu au fost prezentate careva probe concludente și pertinente privind lipsa acțiunilor ilegale ale procuraturii.

Astfel, coroborând normele legale enunțate ce țin de repararea prejudiciului moral în urma acțiunilor ilegale ale procuraturii, cu circumstanțele de fapt stabilite atestă faptul că, deși inițial în privința sa a fost pornită urmărirea penală cu transmiterea cauzei în judecată, ulterior a fost achitat prin sentință judecătorească devenită definitivă și irevocabilă, instanța de apel a concluzionat că lui Țurcanu Vladimir i-au fost lezate drepturile sale, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral, fapt care a fost constatat și de prima instanță care în concluzie a materializat prejudiciul moral suferit de acesta.

De asemenea, instanța de apel a menționat că conform art.7 lit.a), e) și g) din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în cazurile menționate la art.3 alin.(1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de carea fost privată în urma acțiunilor ilicite; sumele plătite de ea pentru asistența juridică; cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanța judecătorească.

La 19 decembrie 2018 Procuratura Generală a R.Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a

deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care prejudiciul moral să fie diminuat până la o sumă rezonabilă.

În motivarea recursului s-a indicat că de către instanțele ierarhic inferioare au fost aplicate eronat normele de drept material.

S-a indicat că Țurcan Vladimir nu a fost reținut sau arestat, în privința lui nu a fost aplicată nici o măsură preventivă, astfel instanța de apel neântemeiat a încasat prejudiciul moral în sumă de 100 000 de lei, aceasta fiind exagerată.

La 30 ianuarie 2019 Țurcan Vladimir a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

La 08 februarie 2019 Ministerul Justiției al R.Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

S-a menționat în recurs că durata desfășurării urmăririi penale, durata aflării în arest preventiv/detentie, durata judecării cauzei penale, statutul, personalitatea, vârsta inimitatului Țurcan Vladimir, precum și faptul că acesta nu a fost supus reținerii sau condamnării cu închisoarea, cuantumul sumei acordate cu titlu de prejudiciul moral, este exagerată și neechitabilă suferințelor pretinse că ar fi fost suportate.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

La data de 07 decembrie 2018, decizia instanței de apel a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”. Cauza dată poate fi găsită pe www.cac.instante.justice.md, în rubrica hotărâri.

Astfel, recursurile declarate la data de 19 decembrie 2018, 30 ianuarie 2019 și 08 februarie 2019 sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, Țurcan Vladimir și Ministerul Justiției al Republicii Moldova sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, Țurcan Vladimir și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurențelor cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența

sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, Țurcan Vladimir și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, Țurcan Vladimir și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru